

אוניברסיטת חיפה
החוג למדעיים רב תחומיים
תוכנית להנדסאים
סמסטר קיץ

שחיקה נפשית במקצועות נוטני שירות

המרצה: ד"ר פנינה (פיצי) רון
שיעור קבלה בתיאום מראש
pitzyon@research.haifa.ac.il

מטרות הקורס

1. הגדרת תופעת השחיקה הנפשית, מקורותיה, הגורמים המשפיעים על התפתחותה ועוצמתה של השחיקה.
2. הכרת התיאוריות העוסקות בשחיקה נפשית: תיאוריות הלהימה אדם-סביבה, תיאוריות מעולם העבודה ותיאוריות הדחק.
3. דרכי התמודדות ומונעה של תופעת השחיקה הנפשית בקרב עובדים במסגרת נוטנו-שירות שונות ועם קבוצות אוכלוסייה מגוונות.

תכני השיעורים וביבליוגרפיה

1. הגדרת תופעת השחיקה הנפשית ומוסגים נילווים.

Freudenberger, H. J. (1974). Staff burnout. *Journal of Social Issues*, 30, 159-165.

Courage, M. M., & Williams, D. D. (1987). An approach to the study of burnout in professional care providers in human service organizations. *Journal of Social Service Research*, 10(1), 7-22.

2. מאפייני השחיקה הנפשית והשפעתה השונה על העובד.

בר-גלא, ד. וגורטמן, נ. (1996). תפישת שביעות רצון, אפקטיביות השירות וshawikhah בקרב עובדים סוציאליים בישראל, חברה ורזואה, ט"ז(4), 541-566.

מלאץ-פיינס, א. (1984). שחיקה נפשית: מהותה ודרך התמודדות עימها, חלק א', עמודים: 11-50.

מילבאוואר, ו. וקוליק, ל. (2010). משפחות עובדות: הורלים בשוק העבודה בישראל, היבטים כלכליים, חברתיים ומשפטיים. פلس, המסלול האקדמי, המכלה למנהל.

Journal of Social Behavior and Personality. Lazarus, R.S. (1991). Psychological stress in the workplace .1-14 .Behavior and Personality. 6(7)

3. גורמים המשפיעים על התפתחות שחיקה: גורמים דמוגרפיים, גורמים הקשורים בנסיבות המיכון, גורמים אישומיים, גורמים סביבתיים ועוד.

מלאץ-פינס, א. (1984). *שחיקה נפשית: מהותה ודרך התמודדות עימנה*. פרק ד': הגורמים לשחיקה. עמודים 53-112.

Fischer, H. J. (1983). IN: B. A. Farber (Ed.). *Stress and burnout in the human service professions*. N.Y.:Pergamon Press. Ch.3: A psychoanalytic view of burnout, pp 40-45.

Kafri, J., & Pines, A. (1980). The experience of tedium in life and work. *Human Relation*, 33(7), 477-503.

מטלות הקורס:

1. נוכחות חובה והשתתפות בדיוני הcritique – 10%
2. בוחינה מסכמת – 90%

בהצלחה ובנהנה

פיזי